

XXIII + 2 Universitat d'Estiu d'Estudis de Gènere: una aventura feminista

Tot i que aquesta és l'edició número 23 del nostre curs, el fet és que aquest any en fa 25 que vàrem començar aquesta aventura que s'inicià el juliol de 1997. Entre 1997 i 2011 el curs va arribar puntualment cada estiu, però la crisi econòmica —que tan fort ens va colpejar en molts d'àmbits— i les mesures d'austeritat que s'imposaren es varen emportar moltes activitats, i també aquesta. El 2014 vàrem reiniciar la nostra activitat amb força renovada i continuàrem fidels a la cita anual fins que el març de 2020 el món es va aturar per mor de la pandèmia de coronavirus. Tot i els dubtes i les dificultats d'adaptació, vàrem fer dues edicions del curs totalment en línia que ens permeteren reprendre el contacte amb el nostre alumnat i gaudir de noves activitats i col·laboracions. Però la nostra vocació sempre ha estat ser un curs presencial, un lloc de trobada per aprendre i també per compartir. I ara, finalment, les condicions sanitàries ens permeten tornar a la presencialitat en aquesta edició número 23, que és, al mateix temps, el nostre 25è aniversari.

Com acabam de comentar, durant aquests anys han passat moltes coses, també en el feminisme, i hem considerat adient dedicar el curs d'enguany a reflexionar sobre alguns d'aquests esdeveniments i també sobre el futur que tenim davant.

Dates

Del 12 al 15 de juliol de 2022.

Horari

El dimarts, de 16 a 20.30 hores; el dimecres i el dijous, de 10 a 14 hores i de 16 a 20 hores, i el divendres, de 10 a 14.30 hores.

Durada

25 hores.

Lloc

Centre Flassaders, c/ de la Ferreria, 10, Palma.

Destinatari

Estudiants de grau i màster de diferents disciplines i totes les persones interessades en estudis feministes i de gènere, igualtat i evolució de la societat.

Crèdits

1 ECTS.

Avaluació

Per obtenir una avaluació positiva i els certificats de reconeixement corresponents caldrà:

1. Haver assistit, com a mínim, al 80 per cent del total d'hores del curs.
2. Haver lliurat un informe o un treball basat en els continguts del curs, que s'imparteixen mitjançant conferències o tallers, entre els quals s'han de seleccionar dues sessions i s'han de respondre els punts següents:

- Títol de la conferència/del taller i persona/es responsable/s
- Resum/síntesi sobre la intervenció
- Aspectes que us han cridat més l'atenció
- Conclusions/reflexions que us hagi generat la conferència/el taller

Cal tenir en compte:

- L'informe o el treball l'heu de desenvolupar individualment
- L'heu de lliurar a l'adreça electrònica: <victoria.ferrer@uib.es>
- Extensió màxima: 4 pàgines
- La data màxima de lliurament és el dia 22 de juliol de 2022.

Continguts

Dimarts, 12 de juliol

16 hores. Lliurament de material

16.30 hores. Inauguració del curs a càrrec de:

- Senyora Mercedes Garrido Rodríguez, Consellera de Presidència, Funció Pública i Igualtat del Govern de les Illes Balears
- Senyor Jaume Carot Giner, Rector de la Universitat de les Illes Balears
- Senyora Magdalena Brotons Capó, vicerectora de Projectió Cultural i Universitat Oberta
- Senyora Maria Duran Febrer, directora de l'Institut Balear de la Dona
- Senyora Esperança Bosch Fiol, codirectora de la XXIII Universitat d'Estiu d'Estudis de Gènere

17-18.30 hores. Conferència inaugural: «Parlem d'educació. On som? Cap a on hem d'anar», a càrrec de **Marina Subirats Martori**, catedràtica emèrita de Sociologia de la Universitat Autònoma de Barcelona. Doctora honoris causa per la Universitat de Valladolid i la Universitat Rovira i Virgili de Tarragona. Referent en l'impuls de les polítiques d'igualtat pel seu treball en els camps de recerca i divulgació, i per la seva gestió. Entre altres responsabilitats, fou directora de l'Institut de la Dona del Ministeri d'Assumptes Socials (1993-1996), integrant de la Comissió d'Igualtat d'Oportunitats de la Unió Europea i membre del Consell Escolar de l'Estat. Com a sociòloga està especialitzada en els camps de la sociologia de l'educació i la sociologia de la dona. És autora de múltiples obres, entre les quals podríem destacar: *Rosa y azul. La transmisión de los géneros en la*

escuela mixta (1987), *Mujeres y Hombres ¿Un amor imposible?* (2007), *Forjar un hombre, moldear una mujer* (2013) o *Coeducación, apuesta por la libertad* (2017), entre d'altres.

Presentació: Esperança Bosch, professora del Departament de Psicologia de la UIB

18.30-20.30 hores. Taula rodona: «L'Institut Balear de la Dona»

Presentació: Victòria A. Ferrer, professora del Departament de Psicologia de la UIB

Participants pendents de confirmar

Dimecres, 13 de juliol

10-11.45 hores. Conferència: «Pornografia. El plaer del poder», a càrrec de **Rosa Cobo**, professora de la Facultat de Sociologia de la Universitat de la Corunya, on és directora d'*Atlánticas. Revista Internacional de Estudios Feministas*. Entre les seves publicacions cal destacar *Hacia una nueva política sexual: las mujeres ante la reacción patriarcal* (2011), *La prostitución en el corazón del capitalismo* (2017) o la més recent *Pornografía. El placer del poder* (2020), així com la seva participació com a coordinadora en obres com, per exemple, *La imaginación feminista: Debates y transformaciones disciplinares* (2019) o *Breve diccionario de feminismo* (2020). Va obtenir el 1997 el V premi de divulgació feminista Carmen de Burgos de l'Asociación de Estudios Históricos sobre la Mujer de la Universitat de Màlaga, i el 2018 el premi Comadre de Oro.

Presentació: Esperança Bosch, professora de Psicologia de la UIB

11.45-12.15 hores. Pausa i cafè

12.15-14 hores. Conferència: «**Pendent de confirmació**», a càrrec de **Cecilia Castaño Collado**, catedràtica jubilada d'Economia Aplicada de la Universitat Complutense de Madrid, fou codirectora del Màster en Igualtat de Gènere en Ciències Socials d'aquesta universitat (1997-2016). És experta en tecnologies de la informació i el seu efecte sobre l'ocupació i el treball de les dones. Ha fet nombroses investigacions sobre la bretxa digital de gènere i l'accés de les dones a la societat de la informació. El 2006 va crear el Programa de recerca sobre gènere i societat de la informació, de la Universitat Oberta de Catalunya (UOC). Ha estat investigadora visitant de les universitats de Harvard i Berkeley i de l'Institut de Tecnologia de Massachusetts. Entre les seves publicacions cal esmentar *La segunda brecha digital* (2008) o *Las mujeres en la gran recesión* (2015), entre d'altres.

Presentació: Victòria A. Ferrer, professora del Departament de Psicologia de la UIB

14-16 hores. Dinar

16-20 hores

Taller 1: «Patis vius, patis coeducatius»

Coordinació: Virginia Ferreiro, professora del Departament de Psicologia de la UIB

Hi participarà:

Sandra Molines Borràs, llicenciada i doctora en Psicologia. La seva tesi doctoral, titulada «La coeducació en un centre educatiu: anàlisi del pati escolar», va ser premiada com a finalista en la

IV edició dels Premis a la Innovació Urbana de la Ciutat de València el 2019. Va dirigir, juntament amb Paqui Méndez, el documental *Patis vius, patis coeducatius*, que va rebre el 2019 un reconeixement de la Conselleria d'Habitatge, Obres Públiques i Vertebració del Territori titulat Premis Habitatge, Mobilitat i Urbanisme amb Perspectiva de Gènere. Professora en el grau de Magisteri d'Educació infantil i primària a Florida Univesitària. Docent en diferents màsters a la Universitat de València, la UJI i Florida Universitària, en què imparteix mòduls relacionats amb la igualtat, la coeducació o la perspectiva de gènere. Des de 2016, assessora en diferents centres educatius d'educació infantil, primària i secundària en el disseny de plans coeducatius de centre i anàlisi del sexisme als patis escolars.

Taller 2: «El treball sobre masculinitat i igualtat dirigit a homes, metodologies, experiències i reflexions»

Coordinació: Enrique Urbano, doctor en Estudis Interdisciplinars de Gènere i col·laborador de la Universitat d'Estiu d'Estudis de Gènere

Hi participarà:

Josepxu Rivière, consultor especialista en igualtat i masculinitats. Soci fundador de la Consultora Berdintasun Proiektuak. Diplomant en Magisteri, Educació Primària, i màster en Igualtat entre Dones i Homes. Coordinador del programa Gizonduz de Emakunde (Institut Basc de la Dona), encaminat a promoure la conscienciació i participació dels homes en la lluita per la igualtat entre dones i homes. És membre de la Xarxa Homes per la Igualtat. Entre els seus treballs trobam diversos articles i ponències sobre els homes i la igualtat, l'amor romàntic i les relacions d'igualtat, o la prevenció de riscos laborals i les masculinitats, entre d'altres.

Dijous, 14 de juliol

10-11.45 hores. Conferència: «Dificultats en la recepció jurídica de les demandes feministes», a càrrec d'**Arantza Campos Rubio**, professora titular de Teoria i Filosofia del Dret a la Universitat del País Basc - Euskal Herriko Unibertsitatea. Ha estat codirectora del Màster en Igualtat de Dones i Homes de la UPB-EHU i professora en el Màster en Estudis Feministes i de Gènere de la UPB/EHU i en el Màster Universitari en Igualtat i Gènere en l'àmbit públic i privat de la Universitat Jaume I de Castelló. Els seus temes de recerca principals són violència de gènere, participació i representació política de les dones, formació d'agents d'igualtat, moviment feminista, i interpretació i aplicació del Dret des de la perspectiva de gènere. És membre de la Xarxa Feminista de Dret Constitucional i promotora del Manifest per la inclusió dels Estudis Feministes, de Dones i de Gènere en la Universitat. Ha estat presidenta de la Xarxa Llatinoamericana de Teoria Feminista del Dret i membre de la Junta Directiva de l'Associació GENET, Xarxa d'Estudis de Gènere, i de la Junta Directiva de la Plataforma Universitària Feminista.

Presentació: Esperança Bosch, professora del Departament de Psicologia de la UIB

11.45-12.15 hores. Pausa i cafè

12.15-14 hores. Conferència: «Patriarcat, l'organisme nociu», a càrrec de **Carmen Delgado Álvarez**, catedràtica de Psicometria de la Universitat Pontifícia de Salamanca, exdirectora del Postgrau en Intervenció Multidisciplinària en Violència de Gènere de la Facultat de Psicologia de la UPSA (2006-2011), exdirectora del Postgrau en Gènere i Comunicació de la Facultat de Comunicació de la UPSA (2005-2008). Les seves principals línies de recerca han estat la violència de gènere i la prostitució, temes sobre els quals té nombroses publicacions. Entre els seus llibres cal esmentar *Viajando a Ítaca por mares cuantitativos: manual de ruta para investigar en grado y postgrado* (2014).

Presentació: Victòria A. Ferrer, professora del Departament de Psicologia de la UIB

14-16 hores. Dinar

16-17.30 hores. Conferència: «L'impacte de l'homofòbia en la construcció de les masculinitats», a càrrec de **Mikel Otxotorena**, sociòleg. Consultor internacional en gènere i masculinitats. Cofundador de l'associació per a la igualtat On: Giz Elkartea i de la xarxa d'homes del País Basc per la igualtat: Gizon Sarea. Formador del programa Gizonduz per a la sensibilització i formació dels homes en pro de la igualtat (Emakunde - Institut Basc de la Dona. Govern Basc) des de 2009. Consultor per a diferents organitzacions, ONGD i organismes internacionals, com, per exemple, l'Organització Internacional del Treball (OIT).

Presentació: Enrique Urbano, doctor en Estudis Interdisciplinars de Gènere i col·laborador de la Universitat d'Estiu d'Estudis de Gènere

17.30-19 hores. Conferència: «**Pendent de confirmació**», a càrrec de **Montserrat Boix**, periodista, llicenciada en Ciències de la Informació per la Universitat de Barcelona. Investigadora, consultora i formadora en comunicació, TIC i gènere. Creadora de Mujeres en Red, una de les xarxes més importants d'intercanvi d'informació a través d'Internet sobre drets humans de les dones i apoderament. Ha desenvolupat investigacions sobre noves tecnologies i gènere, les TIC com a eina de la societat i la seva democratització en la defensa dels drets socials. A més, col·labora en el manteniment i dinamització d'altres espais a la xarxa, com l'Aula Intercultural i la plataforma digital Educación en Valores. Entre les seves publicacions destaquen obres com *Hacktivism Feminista* (2003), *El viaje de las internautas. Una perspectiva de género en las nuevas tecnologías* (AMECO, 2001), *Comunicación y educación para la ciudadanía* (*Revista Andalucía Educativa*, 2007), *Una docena de argumentos para animarte a hacer un blog* (2012) o *Una mirada a la comunicación desde la perspectiva de género y el activismo feminista* (2013).

Presentació: Virginia Ferreiro, professora del Departament de Psicologia de la UIB

19-20 hores. Conmemoració

Divendres, 15 de juliol

10-11.45 hores. Conferència: «El nou concepte d'igualtat efectiva de dones i homes en l'ordenament jurídic», a càrrec de **Asunción Ventura Franch**, professora titular de Dret

Constitucional a la Universitat Jaume I de Castelló. Des de 2016 és consellera del Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana. És vicepresidenta de la Red Feminista de Derecho Constitucional. Ha estat vicepresidenta de la Fundació Isonomia per la igualtat d'oportunitats, de la qual és membre honorífica. Va ser secretària general de la Universitat Jaume I de Castelló (1999-2001). La seva principal línia de recerca s'orienta a l'estudi del Dret públic, particularment el Dret constitucional, des de la perspectiva de gènere. És autora de nombrosos llibres i publicacions relacionades amb la seva especialitat. El 2018 va rebre el premi Olympe de Gouges de l'Ajuntament de Castelló per la seva trajectòria feminista, i el 2021, el premi Meninas 2021 concedit per la Delegació del Govern per la seva feina contra la violència de gènere.
Presentació: Esperança Bosch, professora del Departament de Psicologia de la UIB

11.45-12.15 hores. Pausa i cafè

12.15-14 h. Conferència: «La igualtat entre homes i dones a debat», a càrrec d'**Esther Barberà Heredia**, catedràtica jubilada de Psicologia del Gènere de la Universitat de València, membre fundador de l'Institut Universitari d'Estudis de la Dona d'aquesta universitat, ha dirigit projectes com «Rompiendo el techo de cristal: Beneficios de la diversidad de género en los equipos directivos», l'EQUAL Diversa o el projecte europeu «Profesion@l: equilibrio de género en el espacio europeo». És autora o coautora de publicacions com *Psicología de género* (Ariel, 1998), *Mujeres directivas: Promoción profesional en España y el Reino Unido* (Instituto Universitario de Estudios de la Mujer, 2002), *Género y diversidad en un entorno de cambio* (UPV, Servei de Publicacions, 2005), i coordinadora del text *Psicología y género* (Pearson, 2004).
Presentació: Victòria A. Ferrer, professora del Departament de Psicologia de la UIB

Metodologia

Desenvoluparem un curs que combinarà les classes magistrals, el treball de l'alumnat, els debats, les conferències i les activitats lúdiques. Per això, proposam un ventall d'activitats a càrrec de persones de prestigi reconegut i amb experiència en els temes que tractaran.

Dimecres horabaixa cada persona podrà triar com a màxim un taller, és a dir, assistirà a un taller durant la setmana. La resta de dies es faran activitats conjuntes.

Llengües vehiculars

Català i castellà

Direcció

Esperança Bosch Fiol, Departament de Psicologia, UIB
Victòria A. Ferrer Pérez, Departament de Psicologia, UIB

Coordinació

Virginia Ferreiro Basurto, Departament de Psicologia, UIB

Enrique Urbano Ángel, col·laborador

Matrícula

Curs gratuït (per rigorós ordre d'inscripció)

Fins al 23 de juny de 2022

Nombre de places: 99.